

Elegie
Jeremiášův pláč

Jiří Orten

Jiří Orten

ELEGIE

JEREMIÁŠŮV PLÁČ

edice knihovnicka.cz

Tribun EU

2013

Editor & Typography © Petr Kuběnský, 2012
Epilogue & Notes © Petr Kuběnský, 2012
Illustrations © Vladimír Ben Beneš, 2012
Cover © Jana Bernkopfová, 2012
This edition © Tribun EU, 2012

Obsah

Elegie.....	5
První	6
Druhá	12
Třetí	17
Čtvrtá	22
Pátá	30
Šestá.....	36
Sedmá	41
Osmá.....	47
Devátá.....	52
Jeremiášův pláč	59
DOSLOV.....	67

ELEGIE

(1941, vyd. 1946)

PRVNÍ

Děj bolesti vždy jenom nevědomě
probíhá lidmi. Ke konci se blíží,
když ještě nepočal, a za počátkem
chtivě se vrací, zkušeným se stává
po zkoušce teprv. Jeho živá zkouška
ledacos bere a ledacos dává,
hle, třeba volnost, nechtěnou i chtěnou,
a třeba život, je-li smrt i v smrti.
Hrob nezavřel se. Nuže, rozevlátý,
do štíhlé stavby vyslovení zmenši
svůj malý vesmír, dej mu v sobě zníti
a krve štědře rač mu nalévati.

Jen jaký květ a jakou, jakou barvu?
Nalézti zeleň, běl, žluť citronovou
a okr, mnoho okru namíchatí,
aby se zdálo mluvit nevýslovné,
aby se zjevil temný smysl zrady,
nalézti listy, jež se přivírají
k dlouhému spánku, listy, něžná víčka,
před proudem světla která ochraňují.
Tvé oči ve chvíli, kdy světlo zhaslo!
Mladost tvých úst, když nad svou tmou
jsi stál!
Dovím se, bědný, co se s tebou dělo?

Mlčel jsem, Pane, jenom moje srdce
křičelo ještě, ještě vzpíralo se,
pád zdržovalo, který nelze zdržet,
ty neplač, křičelo, ty nyní nesmíš plakat,
neplač, hruď neunese,
vždyť vím, kde nejraději plakala bys,
znám všechna místa na tvém drahém těle,
ze všech tvých slz jsem druhy ochutnával,
a co jich bylo, co jich jenom bylo,
a co jich bude, co jich musí býti!

Neviním tebe, že mne zrazuješ.
Já vím, já dobře vím, že přišel trest,
a prázdné ruce své mu nastavuji,
ať bere těm, co braly.
V trafice žádné bolest nerozměníš,
neboť je věčná. Potácet se budeš
od viny k vině, od nepláče k pláči,
od strachu k bázni, od úzkosti k muce,
od krutých stisků, od hanby a špíny
k samotě strašné, která není sama.

Jen sliny rozkoše budeš smět polykati.
Všimni si záclon, křesla povšimni si
a obrázků, co na stěnách tu visí,
všimni si knih a stolu, postele té,

které jsi náhle svoji tíhu vzala,
všimni si lampy, ženo, víc mi patří
než ty.

Tak volalo mé srdce, příliš živé.
A nevědělo, že je ještě nechce
bohatství hlíny, náruč Boha jeho,
že nic je nechce mimo jeho svět,
než píseň; elegie.

Když odsouzení na smrt odsouzení
poslední prosbu smějí vysloviti
a nežádají život, tehdy, vězte,
jen soucit brání jim a stud a bázeň,
že soudce rozpaky by mohly stihnout
z nevyplnitelnosti.

O tabák raději pak poprosí
a o večeři; o ubohou rozkoš;
o dobrý doušek, jenž by hrdlo svlačil,
to hrdlo, které bude zardoušeno.

Chápavě, rychle napijí se vína
a naznačí, že bylo velmi chutné,
neboť jsou dobří: pro svědomí kata
je pěkné přec se trochu přetvařovat.
A pokorně když nocí poslední